

Szeretjük a baromfihúst

Egy dinamikus ágazat jövője

Évi fejadagunk már meghaladta a 17 kilót, ennyi került ugyanis tavaly átlagosan baromfi-húsból minden magyar állampolgár asztalára. És nemcsak a hazai piacot képes bőségesen ellátni a magyar mezőgazdaság, hanem termeléséből külföldre is nagy mennyiségű baromfi; csirke, liba, kacs, pulyka jut.

A nagyüzemi baromfitermelés meghonosítása hazánkban a hatvanas évekre tehető, s a mezőgazdasági szocialista átszervezésével kezdődött a baromfiágazat dinamikus fejlődése. Ezt jelzi, hogy 1960-ban a mezőgazdasági termelők 26 900 tonna baromfit adtak el a feldolgozó üzemeknek, 1970-ben 135 ezer tonnát, tavaly pedig már több mint 270 ezer tonna baromfit dolgozhatott fel az állami és a szövetkezeti feldolgozóipar. A termelés növekedésével együtt fejlődhetett tehát hazánkban a baromfi-hús-fogyasztás és az export. Így jutottunk el oda, hogy Magyarország 1977 végére a világ legnagyobb baromfiexportőre közé került.

A múlt esztendőben azonban sűrűn elhangzott a kérdés: mi van a baromfiágazattal, mi történt a baromfi-piacon, miért csökkent a kereslet termékeink iránt? Egyáltalán milyen jövő elé néz a magyar baromfi-hústermelés és -feldolgozás? Ezekről a kérdésekről beszélgettünk Tobak Istvánnal, a Baromfifeldolgozó Vállalatok Trösztje vezérigazgatójával.

— A baromfiágazatot a legdinamikusabban fejlődő ágazatként tartottuk számon a legutóbbi másfél évtizedben. Ez elsősorban annak köszönhető, hogy a termelés rugalmasan alkalmazkodott a piacokhoz. Mi történt tavaly?

— Való igaz, hogy mind a negyedik ötéves tervben, mind a mostani tervidőszak első két évében a baromfi-nevelés és a felvásárlás növekedése egybeesett az értékesítés lehetőségének a bővülésével — kezdte a beszélgetést Tobak István, majd így folytatta: — Ebben az időszakban a baromfiipar termékei iránt a kereslet rendkívül gyors ütemben nőtt. Ez pedig lehetővé tette a növekvő árumennyiség mind kedvezőbb áron történő értékesítését a külföldi piacokon. Az árualapok bővítését szolgálta a háztáji és a kisegítő gazdaságok növekvő árutermelése, amely a nagyüzemi termékeken kívül (csirke, pulyka, pecsényekacsa, tojás stb., olyan termékek exportját is lehetővé tette, amelyeket a kisüzemekben gazdaságosan lehet előállítani. Ilyenek például a hizott liba, a libamáj, a libatoll és -pely, a házinyúl, a galamb, stb.

A kedvező piac, az értékesítési lehetőség bővülése nyomán javult az export gazdaságossága, növekedtek a dollárbevételeink. Mindezt tudni kell ahhoz, hogy világhíressé váljék, mi okozta a tavalyi nehézségeket. Az történt ugyanis, hogy a korábbi években igyekeztünk kihasználni a világpiacon konjunktúrát, s ennek megfelelően az ötödik ötéves terv első két évében az előirányzottnál erőteljesebben növeltük a baromfi-hús-termelést és a feldolgozást hazánkban. Ilyen helyzetben következett be, hogy a világpiacon az 1977-ig tartó kereslet felfelé ívelő tendenciája megállt, s 1978-ban pedig visszaesett.

A kereslet csökkenésének okait elemezve a következők állapítható meg: a legutóbbi évek konjunktúráját nemcsak mi igyekeztünk kihasználni, hanem a többi, hagyományos baromfitermelő és -exportáló ország is. Voltak olyan országok is, mint például Brazília, mely korábban baromfi-húsból behozatalra szorult, viszont a legutóbbi években erőteljesen növelte baromfitermelését, s most már exportorként jelentkezett a világpiacon. Ez a termelésfelfutás lényegesen dinamikusabb volt, mint a világ baromfi-fogyasztásának emelkedése. S ez nemcsak azzal járt, hogy nehezebbé vált az árú értékesítése, jelentékeny árcsökkenés is bekövetkezett.

A tojásértékesítésben hasonló nehézségekkel találunk szembe magunkat. Igaz, hogy ez nem újkeletű probléma. Ugyanis már korábban is látható volt, hogy nem szabad a tojás exportját erőltetni, mert a piacon túlkínálat volt belőle, az árak alacsony szinten stagnáltak.

— Mindez a mi exportunkat is sújtotta. Megnövekedtek a készletek, nehezebben értékesíthettük a baromfitermékeinket, s az árcsökkenés hátrányosan érintette bevételünket. Milyen intézkedéseket tettek a termelési biztonság megerősítésére, a piaci helyzetünk stabilizálására?

— Már tavaly is lényeges feladatunknak tartottuk, hogy a kiélezett helyzetben ne-hogy meglazuljanak kapcsolataink a mezőgazdasági termelőkkel. Világosan láttuk, hogy most még szorosabb együttműködésre van szükség a termelő és a feldolgozó vállalatok között, hogy rugalmasabban alkalmazkodhassunk a megváltozott körülményekhez. Sajnos, még így is előadódott itt-ott, hogy vállalatunk pénzügyi nehézségekkel küzdve, késve fizettek az átvett baromfiért. Az idén azonban ez már nem fordult elő.

Mindenestre az nyilvánvalóvá vált, hogy ma már — és a jövőben még inkább — az eddiginél is jóval nagyobb jelentőséget kap a baromfiágazatban a minőség, a szállítási pontosság, a termelés gazdaságosságának javítása. Amikor túlkínálat van a piacon csak az az eladó képes árúját megfelelőképpen értékesíteni, amelyik a többinél jobbat kínál eladásra, és megbízható szállító. Ezt a feltételt csak akkor leszünk képesek teljesíteni, ha a mezőgazdasági üzemekkel együttműködve még szervezettebbé tesszük munkánkat.

A termelőüzemekkel éppen ezért idejében tisztáztuk: szó sincs a baromfitermelés visszafelzárkózásáról. Ezt jelzi egyébként az is, hogy az állami baromfifeldolgozó üzemek, valamint iparunk és a tsz-ek együttműködése révén létrejött három közös vállalat és a hernádi Március 15. Tsz feldolgozó üzemének idei felvásárlási előírányszata 270 ezer tonna vágóbaromfi. Ebből tehát egyértelműen ki-derül, hogy az idén körülbelül annyi baromfit vásárolunk fel, mint tavaly. Nem fejlődik vissza a termelés, de a növekedési ütem lelassul, s az ötödik ötéves tervben meghatározottak szerint alakítjuk a baromfifeldolgozást. Ezt indokolja egyébként a vágóbaromfi-termelés és a feldolgozókapacitás összehangjának megteremtése és az értékesítés biztonsága is. Azok a nagyüzemek, amelyek eddig is gazdaságosan állították elő

a baromfi-húst, és a tojást, s képesek a magasabb követelményekhez igazodni, még növelhetik is termelésüket. Viszont azok a gazdaságok, amelyek gazdaságtalanul állították elő a baromfi-húst, vagy rendbe teszik termelésüket, vagy megszüntetik a baromfi-hús termelését. Ez nekik is érdekük. A termelőüzemek megértették: néhány megszüntette ezt az ágazatát, a többség pedig igyekszik a termelési fegyverrel szigorításával, a technológia korszerűsítésével nyereséges tenni azt.

— Ezek szerint a szigorúbb piaci követelmények hatása érvényesül a termelésben. Mit tesznek a termelők érdekességének a javításáért?

— Számításaink bevélták. A tavalyi feszültség az exportpiacokra az idei tavaszon már enyhült, kezd megnyugodni a piac, a kereslet élénkült. Ez azonban nem jelenti azt, hogy minden terméket el lehet adni. A vevők továbbra is szigorúan ragaszkodnak a jó minőségű áruhoz, s ez az igény kiterjed a magát kínáló, ízletes, higiénikus csomagoláson kívül, a tetszetős színre, fejlettségre, hús-csont arányra és az egyedi súlyon kívül az egyöntetűsége.

A külföldi vevők igényeinek kielégítéséhez csirkéből 1,30—1,45, gyöngyösből 1,30—1,40, pulykából 4,20—4,50, pecsényiből 4,20—4,80, pecsényekacsából 2,30—2,45 kg súlyú vágóbaromfi-ra lenne szükségünk. Ahhoz, hogy ezt elérjük, az idén több intézkedést tettünk, illetve készítettünk elő. Súly szerint megosztott felvásárlási árat vezettünk be a pecsényekacsa felvásárlásában. Előke-szítjük az eddiginél reálisabb — vágóvonalon történő — minősítést. Emellett szaporítani szeretnénk a gazdasági társulásokat, amelyek erősítenék a kétoldalú érdekeltiséget.

Természetesen leginkább az árak hatnak a termelésre. Határozott szándékunk, hogy a jövőben a felvásárlási árakkal még inkább ki-fejezésre juttassuk a piaci követelményeket; megfelelő ösztönző árat fizessünk a keresett, a piac által elismert, jó minőségű alapanyagért. Azt viszont, amelyiket kevésbé ismer el a piac, vagy gazdaságtalanul értékesíthető, ne támogassuk. Ilyen célból csökkentettük az idén a tojás felvásárlási árat darabonként 10 fillérrel, és csökkentettük a vágótyúk árat kilónként 15 forintra. Ennek révén csökkent a tojás felvásárlása az idén. Május 15-ig például 351 millió tojást vásároltunk fel, ez a tavalyi hasonló időszakkhoz képest csaknem 16 százalékos csökkenést jelent.

Vállalataink mintegy 500 mezőgazdasági nagyüzemmel és megközelítően 200 ÁFÉSZ-szel vannak szerződéses kapcsolatban. A szerződéses rendszer bevált. Szeretnénk azonban, ha a szerződéses kapcsolatokon túlmenően a baromfiipar és a mezőgazdasági üzemek között még szorosabb, a termelés gazdaságosságát elősegítő együttműködés alakulna ki. Nekünk az az érdekünk, hogy a mezőgazdasági termelők megtalálják számításukat azokon a termékeken, amelyeket a vállalatunknak szállítanak. Csak így maradhat meg a magyar baromfiipar a világ legjobbjai között.

Cs. F.

Megbízatások

Az IKV kommunistáinak tevékenységéről

A párttagok alapvető kötelessége cselekvően részt venni alapszervezetük életében, munkájában, s a rájuk bízott feladatokat elvégezni. Ezt tükrözi az állandó jellegű pártmunka, az esetenkénti pártmegbízatás. Milyen arányban veszi ki ebből a részét a Szegedi Ingatlankezelő Vállalat száz főnyi párttagsága? Erről beszélgettünk Erndt Jánossal, a vállalat pártvezetőségének titkárával.

— Vállalatunknál három alapszervezet van — mondotta —, egy a Dáni János utcai központban, egy a Petőfi Sándor sugárúti házkezelési főosztályon, egy pedig a Jósika utcai termelési osztályon. A nyár persze érődik nálunk is a pártéletben, például a taggyűlések látogatottságában, hiszen zömében most vannak a szabadságolások. A pártmunkában azonban átmenetileg sincs megállás, nem is lehet. Az alapszervezetek vezetőségei folyamatosan munkálkodnak. Megtartják soros üléseit, előkészítik, megbeszélik a taggyűlés napirendjét, a beszámoló témáját akkor is, ha soráikból szabadságon vannak. A távollevők munkáját átmenetileg megosztják egymás között. S minthogy a taggyűléseket is megtartják, ugyanúgy mint máskor, minden hónapban, következőképpen a párttagok vezetői rendszeres összehívása — tájékoztatásuk időszaki politikai, gazdasági kérdésekről, a vállalat dolgai, a taggyűlés napirendjéről, a beszámoló témájáról — szintén nem marad el.

A beszélgetésbe bekapcsolódott Murvai János, a vállalat szb-titkára is, aki arról beszélt, hogy a szakszervezetben dolgozó kommunista munkája is folyamatos. Hogy ki-kik miként tesz eleget pártmegbízatásának a szakszervezetben, azt hamarosan megvizsgálják és megbeszélik. Vannak, akik régóta fogva pártmunkaként töltnek be felelős tisztséget a szakszervezetben, mint például Pandek Sándor, a házkezelési osztály vezetője, aki az szb elnöke. Ludányi Ferenc bádógos szakmunkás a termelési osztályon, a műhelybizottságban tevékenykedik. Kiss András asztalos szakmunkás, sportfelelős, aki például tavaly nagy sikerrel szervezte és rendezte meg négy IKV — Pécs, Székesfehérvár, Szeged, Budapest VII. kerület — sportoló dolgozóinak szpartakiadját.

Az IKV-nál a párttagság 85 százalékának van állandó jellegű pártmunkája, a többiek csak időszakos, vagy egy-egy megbízatásra szóló. Adottság, felkészültség dolga is, hogy kinek-kinek milyen

értékű a pártmunkája. Ennél a vállalatnál az alapszervezetek párttagvezetői például esztendőnk óta maradéktalanul eleget tesznek a tisztességükből adódó feladatoknak, úgyszintén a propagandisták is. Ez annak is tulajdonítható, hogy a párttagok vezetői felkészültsége megfelelő, külön tanfolyamon vettek részt, amelyen megismertették őket hatáskörüikkel, feladataikkal. Arra készítették fel őket, hogy munkahelyükön partnerek legyenek a gazdasági vezetőknek.

Az alapszervezetek vezetősége és a pártvezetőség is különös gondot fordít arra, hogy a fiatal párttagok a KISZ-ben dolgozzanak, kapjanak konkrét pártmunkát. Nemrég lett párttag például Vass Zoltán és Miksi János. Pártmegbízatásukat a KISZ-ben tevékenykednek. Úgyszintén Ledeczki Tibor és Oláh Ferenc is.

Az idősebb generációhoz tartozók között sokan vannak, akik több tisztséget is betöltenek. Ez nemcsak annak tulajdonítható, mert rájuk esett a választás, hanem annak is, hogy ki milyen munkakörben dolgozik. Erndt János példaként említette Tóth Dezső műszaki osztályvezetőt, aki tagja vállala-

ta pártvezetőségének, az MSZMP szolgáltató és kommunális vállalatok bizottsága mellett működő termelési bizottságnak, propagandista és mindez mellett speciál kollégiumon tanul a Marxizmus—Leninizmus Esti Egyetemen.

Sokat vállalt magára a vállalat igazgatója, Kósó József is, aki tagja a városi pártbizottság mellett dolgozó várospolitikai bizottságnak, népi ellenőr, tagja az MSZMP szolgáltató és kommunális vállalatok bizottságának és végrehajtó bizottságának, elnökhelyettese az ország ingatlankezelő vállalati társulásának, amely együttműködési szerepet tölt be a vállalatok között. Sarkány János főépítészvezető, alapszervezeti vezetőségi tag, területfelelős, tagja az MSZMP szolgáltató és kommunális vállalatok bizottságának. Erndt Jánosról is megtudtuk a beszélgetés közben, hogy mint építészvezető, jelenleg három művezetőt helyettesít. Pártvezetőségi titkári tisztsége mellett magasabb párttestületnek is tagja és propagandista.

A példákat, a példamutatót lehetne sorolni tovább, de a munkát is lehetne még jobban megosztani, elsősorban a fiatalok között.

L. F.

NDK

A tudomány szerepe

A Német Demokratikus Köztársaság tervszerűen, folyamatosan fejlesztette ki és bővíti tovább tudományos-technikai potenciálját. Az állam 1976 és 1980 között 35 milliárd márkát biztosít kutatásra, fejlesztésre, 10 milliárd többlet, mint az előző tervidőszakban. Ez az összeg a nemzeti jövedelem 4,2 százaléka. Ugyanebben az időszakban modernizálásra, bővítésre, a társadalmi alapok felújítására több mint 240 milliárdot szán az állam, annyit, amennyit 1951-től 1967-ig összesen beruházásokra költöttek.

Az elmúlt tíz év alatt megkésztetődött az NDK-az az egyetemi és főiskolai képesítéssel rendelkező dolgozók száma; ma már meghaladja az 1 milliót. Az időszakban és fejlesztésben tevékenykedők több mint 80 százaléka az iparban dolgozik. A további fejlődés távlati is biztatóak: 1980-ig —

a tervek szerint — 1000 dolgozóra 95 főiskolát és 65 egyetemet végzett szakember jut.

Az ország 7 egyetemén és 46 főiskoláján százazrek tanulnak. Ez évben újabb 80 ezren csatlakoznak hozzájuk az első évfolyamokon.

A tudomány és a termelés között szoros a kapcsolat. Az országban ma minden harmadik dolgozó újító. A tudományos munka középpontjában is olyan feladatok szerepelnek, mint az energetikai bázis fejlesztése, a hazai nyersanyagok hasznosítása, a termelési ágazatok műszaki-gazdasági színvonalának folyamatos emelése, a lakásépítési program fejlesztése új technológiákkal, a növénytermesztés és az állattenyésztés új módszereinek kialakítása, a fogyasztási javak minőségének további javítása, az egészségügyi megelőzés módszereinek, eljárásainak kidolgozása.

A tudományos munkának lényeges része az alapkutatások folytatása. Az NDK Tudományos Akadémiájának kutatási területei a termelést közvetlenül segítő tevékenység mellett: a társadalomtudományok, a matematika, a kibernetika, a fizika, az atomkutatás, a kémia, a geológia az űrkutatás a molekuláris biológia stb.

Az NDK-ban eddig elért jelentős eredmények kulcsa a Szovjetunióval való aktív együttműködésben rejlik. Jelenleg több mint száz kormányközi egyezmény és megállapodás szorgálja a kutatási és termelési együttműködést. Négy száz NDK-beli kutatóintézet áll kapcsolatban 450 hasonló szovjet intézménnyel. Az alapkutatás 34 jelentős témáját mindkét ország kutatóiból álló 110 csoport közösen dolgozza fel.

A selyemgyártás reneszánsza

A természetes selyem a legdrágább textilanyag a világon. A műanyag kelmék rövid ideig tartó világhírrel után napjainkban ismét divatba jött a hernyóselyem is.

Lengyelországban a XVII. század óta nevezetes iparág a selyemszövés. Ma az ország egyetlen selyemgyára a Milánóweki Hernyóselyem Szövetkezet. Ez a nagyüzem kézzel festett selymekre specializálta magát. Az itt készült anyagok a luxusigények kielégítésén túl egykori mesterek kézimunkájának jegyeit is magukon viselik. Harmincöt selyemfestőnő évente 15 ezer vég mintázatát készíti el, a divatot figyelembe véve. A kész selymet tíznaponként külön bizottság vizsgálja, a legszebb mintákat jutalmazza is.

Az elmúlt esztendőben a selyemszövetgyár 1 millió 200 ezer méter hernyóselymet

gyártott. Ennek nagy részét sálak, nyakkendők anyagaként használják fel. Milánóweki selyemből készült az újjáépült varsói Királyi Palota bútorainak huzata, a krakkói Wawel belső díszítése.

Modernizálják, bővítik a selyemszövetgyártást 1980-ig. Új üzemszarnokot kap, ahol japán gyártósorok termelnek majd, és ezzel megkésztetődött az üzem eddigi teljesítményét.

A bővülő, korszerűsödő nagyüzem fő gondja a nyersanyagellátás. Az emelkedő selyemárak arra késztetnek, hogy hazai bázison biztosítsák a szükségletet. Ez pedig nem kis feladat, ha számításba vesszük, hogy a szederfák levételénél előzőleg selyemhernyók 1800 gubójára van szükség 8 méter selyemanyag előállításához, ami csupán két ruha kiszabásához elegendő.